

ОБЩИНА ВАРНА
Рег.№: ОС19000202ВН
Дата: 28.03.2019

НА ВНИМАНИЕТО НА
Г-Н ТОДОР БАЛАБАНОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБС – ВАРНА

мр. В. Станков
29-03-2019

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА НОМИНАЦИЯ

от Валери Петров Станков, поет,
носител на голямата награда „ВАРНА”
за цялостно творчество – 2018 г.

Уважаеми г-н Балабанов,

Номинирам за Награда „ВАРНА” в раздел „Литература” председателя на Сдружението на писателите във Варна г-н Ангел Дюлгеров, изтъкнат и уважаван български литературен критик с безброй публикации в централния и местен печат, автор на редица книги, които през годините все повече затвърждават представите на читателската общност в България, че Ангел Дюлгеров е безсънен и обичлив читател, прорицател и тълкувател на българското писано слово.

Прилагам тук кратка негова автобиографична творческа справка, както и анотация за новоизлязлата му от печат книга.

29 март 2019 г.
гр. Варна

С уважение:.....
/Валери Станков/

ТВОРЧЕСКА БИОГРАФИЯ

Ангел Дюлгеров е роден на 12 април 1958 г. в гр. Варна. През 1982 г. завършва „Българска филология“ с втора специалност „История“ във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. През 1988-1989 г. специализира „Съвременна българска литература“ в СУ „Св. Климент Охридски“ при проф. Никола Георгиев.

Първа литературоведска публикация – в Националния студентски сборник по случай 100-годишнината от рождението на Йордан Йовков (1980). През годините Ангел Дюлгеров публикува свои статии и отзиви във вестниците „Пулс“, „Култура“, „Литературен вестник“, „Български писател“ и др., както и в сп. „Септември“, „Простори“, „Зорница“, „Антимовски хан“, „Съвременник“, „Море“, „Везни“, Алманах за литература, наука и изкуство „Света гора“, сп. „Страница“ и др. Публикувал е над 200 научни статии по различни литературоведски въпроси на български и руски език. Има десетки участия в национални и международни конференции по литература и история.

Ангел Дюлгеров е автор на кн. „Георги Бакалов във Варна 1896-1903 г.“, „Последният българин“, „Позиция I“, „Позиция II“, „Паралелни светове“, „Трите вида живот“ „432 херца“ на Недялко Славов и общата граматика на съвременния български роман“, „Думи от дългия път. Онтология на болката в поезията на Борис Христов“ и др., автор и съставител е на сборници за Йоан Екзарх, Емил Иванов, Атанас Липчев и др.

Интересите му са в областта на българската литература от XIX и XX в. и литературната критика.

Ангел Дюлгеров е носител на литературни награди – България, Русия.

Главен редактор на в. КИЛ (2012-2018), издаван от Сдружение на писателите – Варна.

Главен редактор на Алманах за култура – Варна.

Председател на Сдружение на писателите – Варна.

Управител на Фондация „Изкуство за Варна“.

ЕДИН ИЗНУРЕН ПАСТИР НА ДУМИ

Ангел Дюлгеров. „Думи от дългия път. Онтология на болката в поезията на Борис Христов“. Изд. „Онгъл“. Варна, 2019, 266 с.

Поезията на Борис Христов е доказателство за настъпилите промени в социокултурната среда в края на 70-те години - неговият тип художествен изказ е породен от появата на различен тип мислене, което е готово да го възприеме. Книгата на Ангел Дюлгеров „Думи от дългия път. Онтология на болката в поезията на Борис Христов“ разглежда стихосбирките „Вечерен тромпет“ и „Честен кръст“ като мястото, където „триумфът на системата“ отстъпва място на смисъла, който остава.

В центъра на литературоведските изследвания на автора е „тъмната материя“ на човешкото, с която сред взривоопасните сили на онези времена Борис Христов търси (и намира) онези „сакрални пространства“ от възвишени аргументи, с които да защити застрашените и осветени ценности. Художественият обект на поета е представен като глобален, включващ и най-незначителното, и най-величественото, в което Аз-ът на твореца се слива с вселената, придава ѝ субективност. В изследването на Ангел Дюлгеров думите запечатват следите на физическото и емоционално присъствие на Борис Христов върху лица, места, явления, предмети. Фрагментите на ежедневието се снаждат и в техните на моменти резки преходи стават видими дирите на незабелязано изтеклото време.

Отделяйки значително място на рецептивния произвол, на който е подложена поезията на Борис Христов след 1982 г., и писанията на биографите, тези нови инквизитори, които „омърсяват всичко“ в една страна, „заразена от разследване“, авторът въвежда образа на „самосъздаващия се човек“, чийто строг скептически критицизъм, забележителната му дарба за превъплъщаване/въживяване в атмосферата на конкретно ситуирана всекидневност, катадневният анализ на взаимоотношенията между личността и социалната среда, постепенно извеждат и главния проблем на времето - личната отговорност на поета. Аналитично са разгледани човешката природа като релационно поле, дълбинна граматика, допускаща/изискваща безброй варианти, трудноразбираемата диалектика, която превръща най-добрите си намерения в тяхната противоположност, пропукливостта на целите в един свят на де-еманципиране на човешкото, любопитството на поета към ирационалните зони на живеене, към несъзнаваното в природата на човека.

Използвайки като изходна точка въпроса на Петко Ю. Тодоров: „Какви храмове ще строите, когато не сте построили храма в себе си?“, Ангел Дюлгеров формулира основната теза на поета от 70-те и 80-те години – творението е единствената възможност да поддържа своя разсъдък и да бележим неговите лутания. Разглеждайки трудностите на реалността, пред които трябва да премине поетът, за да изгради своя художествен свят, анализаторът въвежда множеството въпроси, съпътстващи това пътуване: Що е всъщност цивилизация? Защо трябва да се съпротивяваме, когато фонът около нас е вездесъщ? и пр. Проследени са борбата на Борис Христов срещу литературната типизация, разбираана в различните ѝ конвенции – идейна, естетическа, интерпретативна, композиционна, отказът на поета да бъде притежаван от обществото, пространството на опитите, на връзките между опорните точки в хронологията на знанието... Проблемът на миналото е изведен като осъзнато предчувствие за днешност, ключ за разбиране на настоящето.

Съществен дял от книгата представляват проблемите за нагласите на автобиографичния лирически човек и поетическото движение навътре в метафизичните пространства на Аз-а (детството е единственото случило се чудо в живота на човека!) Паралелните светове, през които преминава анализът на Ангел Дюлгеров, логично изсветляват проблема за поезията на Борис Христов като обръщане-към-самия-себе си и стремежа на човешкото тяло да завладее повече пространство и време, да усети не като идея, а със сетивата си миналото и бъдещето,

тоест да се движи през посоките на времето. Въпросът „защо“ е вечното питане за самите нас, които искаме, а не можем да обхванем живота тотално. Пространственият, темпорален и духовен преход (преходът на паметта) извайват пластичността на спомена-идея - онази върховна суверенност на поетическия жест, с който Борис Христов оставя да бликат изворите на най-първичната всеотдаденост, докосвайки с жезъла на играта скалите на нашата изконна печал.

Линията на ексцесивното разкриване на живота, на неговите дълбоки страсти и рисковано докосване до границите; според Ангел Дюлгерев, потвърждава митологичния статут на поета, завръщането му към древната функция на мистичен „творец“, тоест на строител на света (от позицията на *страдащия човек, на разпънатия втори Адам*). Бунтът срещу принудите на репрезентацията трябва да се разчете така: когато вече не съществува абсолютно нищо, което би могло да внесе ред, единствено кълнът на разрухата е условие за поезия.

Средицна в книгата е главата „Трагедията е прагът на жизнените възможности, на способността за пробуждане към живот“. Аргументирайки близостта между „Книга на Йов“ и поезията на Борис Христов, авторът извежда тезата, че за поета човекът не съответства на своето предназначение. В Борис-Христовата представа той е само знак на пълното безсилие, на битие, забравено и захвърлено в абсурдния свят на отсъствието и нищожните измерения. Човекът е престанал да бъде Божие чедо и така възниква и съмнението за неговата богоизоставеност.

Голямата трагедия на Борис Христов, твърди изследователят, е, че искаше да живее с това, с което човек не може да живее. От края на 70-те години големите събития вече не стават в зоните на социалната видимост, а намират истинския си размах в невидимите форуми на душевното. Още тогава човекът на Борис Христов е обречен да бъде върху неспокойната сцена на живота, където изиграва сюжетите на отреденото му време. Те се оказват блудкав фарс или театър на абсурда, както е в повечето случаи. Разтревожената му мисъл за трагизма на човешкото битие, за смисъла и ценностите на живота, за ограбените времена и пространства – го довежда до идеята, че в дълбоко изстраданите представи за моралните провали на човека и обществото се усеща *мъката на един философски устроен ум, губещ своите ориентири*, за да ги намери отвъд спекулите на познанието - в онези мистични състояния на изпразненото от логика съзнание.

Оттук и болката на Ангел Дюлгерев: Какво остава от един автор? Свободата без дух, без субект, без принцип, без „себе си“, е живот без Другия. Апокалипсисът е вечен. Той е вътрешен въпрос и вътрешен отговор.

Но и Жертвата понякога е по-свободна от Палача...